

Nr 429.

Av herr **Svensson** i Ljungskile, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 232, med förslag till lag angående ändring i lagen den 18 juni 1926 (nr 326) om delning av jord å landet, m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition, nr 232, med förslag till lag angående ändring i lagen den 18 juni 1926 (nr 326) om delning av jord å landet, m. m., stadgas i förslaget 21 kap. 43 § tredje stycket (s. 16) angående överlantmätares befattning med fastställelse å avstyckningar, utom annat, att där förrättningen utgöres av sådan avstyckning, med vilken avses bildande av särskild fastighet, utan att vid avstyckningen fästs villkor att stamfastigheten skall ingå i sammanläggning, överlantmätaren har att företaga förrättningen till prövning. Förekommer ej anledning till annat än att förrättningen är lagligen beskaffad och har lantbruksnämnden eller byggnadsnämnden ej framställt erinran mot densamma, meddele överlantmätaren fastställelse därå.

Dessa bestämmelser ha utformats i enlighet med lagrådets yttrande.

Det förslag, som remitterades till lagrådet, upptog den bestämmelsen i 21 kap. 51 § (s. 213), att alla beslut, varigenom fastställelse meddelats å jorddelningsförrättning, och således jämväl överlantmätarens fastställelsebeslut rörande avstyckning skulle få överklagas av lantbruksnämnd.

Angående sättet för lantbruksnämnds underrättande om jorddelningsmyndighets beslut säger departementschefen å s. 194.

I nämnda lagrum har föreslagits, att klagorätt som nu sagts skall tillkomma jämväl lantbruksnämnden. Jag har emellertid icke ansett mig böra föreskriva skyldighet för de fastighetsbildande myndigheterna att underrätta lantbruksnämnd om fastställelse- eller tillståndsbeslut. Då lantbruksnämnds klagorätt enligt förslaget skall avse ej blott dylika beslut av ägodelningsdomare, ägodelningsrätt eller länsstyrelse utan även beslut om fastställelse som meddelats av överlantmätare, skulle en sådan underrättelseskyldighet bliva alltför betungande och motverka önskemålet om ett förenklat förfarande. För att nå syftet med lantbruksnämnds fullföljdsrätt torde ej heller vara erforderligt, att varje fastställelse- eller tillståndsbeslut bringas till nämndens kännedom. Det synes vara tillräckligt, därest nämnden erhåller vetskap om beslut, som kunna vara av intresse för nämnden i dess egenskap av rationaliseringsorgan. Det läser kunna antagas, att lantbruksnämnden mången gång kommer att under sin verksamhet få kännedom om tilltänkta eller pågående jorddelningsförrättningar. Uppenbarligen bör nämnden i sådana fall hos vederbörande fastställelsemyndighet kunna utverka underrättelse om ärendets utgång. Jag förutsätter vidare, att överlantmätaren kommer att instruktionsvis åläggas att underrätta nämnden

om fastställelse- och tillståndsbeslut, vilka ur jordpolitisk synpunkt kunna antagas vara av intresse för nämnden i dess verksamhet för jordbrukets rationalisering.

Här må nämnas att enligt förslaget 21 kap. 10 § (s. 15) ägodelningsdomare skall underrätta lantbruksnämnd om ägodelningsrätts sammanträde, när han finner skäl därtill föreligga.

Efter remissen till lagrådet yttrar departementschefen angående förslagens 21 kap. 43 § tredje stycket å s. 306:

»Vid remissen till lagrådet förklarade jag mig förutsätta, att överlantmätaren komme att instruktionsvis åläggas att underrätta lantbruksnämnden om fastställelse- och tillståndsbeslut, som ur jordpolitisk synpunkt kunde antagas vara av intresse för nämnden i dess verksamhet för jordbrukets rationalisering. Med anledning av de ändringar som nu vidtagits i de föreslagna reglerna om överklagande av fastställelsebeslut vill jag understryka lagrådets uttalande därom, att det utan uttryckligt lagstadgande med full trygghet lärer kunna förutsättas, att överlantmätaren ej meddelar ett fastställelsebeslut utan att lantbruksnämnden, med vilken han skall ha att nära samarbeta, blivit i tillfälle att framställa sina erinringar mot förrättningen. Även i fråga om vad överlantmätaren i detta avseende har att iakttaga torde instruktionsvis närmare föreskrifter böra meddelas.»

Av det sist återgivna uttalandet synes framgå, att lantbruksnämnden alltid skall beredas tillfälle att yttra sig över avstyckning, innan överlantmätaren kan företaga densamma till prövning. Därmed har en ny instans före fastställelseprövningen tillskapats, och något förenklat förfarande för fastställelseprövning synes icke ha uppnåtts. Av de allra flesta avstyckningar, nämligen bostadsavstyckningar och avstyckningar för industriellt ändamål, torde lantbruksnämnden icke ha något intresse i sin verksamhet för jordbrukets yttre rationalisering. Även ett flertal avstyckningar för jordbruksändamål torde vara av sådan beskaffenhet, att frågan om deras tillåtlighet ur jordpolitisk synpunkt ej behöver föranleda remiss till lantbruksnämnden.

Syftet med lantbruksnämndens medverkan vid den jordpolitiska kontrollen över fastighetsbildningen i förevarande avseende synes, utan att en försenande reguljär remissinstans tillskapas, kunna nås på det sättet, att överlantmätaren ålägges att inhämta lantbruksnämndens yttrande endast över sådana avstyckningar, som ur jordbrukspolitisk synpunkt kunna antagas vara av intresse för nämnden i dess verksamhet för jordbrukets rationalisering.

Med hänvisning till vad ovan anförts får jag hemställa,

att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 232 måtte besluta, att till de föreslagna stadgandena i 21 kap. jorddelningslagen skall fogas den bestämmelsen, att överlantmätare före av honom företagen fastställelsepröv-

ning av avstyckningsförrättning skall inhämta yttrande från lantbruksnämnd, endast därest det kan antagas att förrättningen ur jordpolitisk synpunkt är av intresse för nämnden i dess verksamhet för jordbrukets rationalisering.

Stockholm i maj 1947.

Wald. Svensson.
